

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001323

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барвінок Вероніка Юріївна

2. Veronika Barvinok

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2352-3272

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 20749 економіка

Дата захисту: 11-05-2026

Спеціальність за освітою: 051 Економіка

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12381

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.75, 06.77.59, 06.77.61

Тема дисертації:

1. Соціально-економічні трансформації в ланцюзі «освіта - міграція - ринок праці»
2. Socio-economic transformations within the «education – migration – labour market» chain

Реферат:

1. Соціально-економічні трансформації є складними багатовимірними процесами, зумовленим глобалізаційними викликами, технологічним прогресом, інституційними змінами та кризовими подіями, зокрема пандемією COVID-19 і повномасштабним вторгненням в Україну. На основі бібліометричного та кластерного аналізів виокремлено шість концептуальних груп соціально-економічних трансформацій: виробничо-фінансові, зовнішньоекономічні, інноваційно-технологічні, трансформації добробуту, демографічні та управлінсько-політичні. Аналіз Google Trends за 2019–2025 роки засвідчив зростання суспільної уваги до питань безперервного професійного навчання, посилення інтересу до цифрової адаптації у сферах освіти та працевлаштування, а також до стабільних і легальних можливостей працевлаштування за кордоном. Теоретична модель формування та трансферу компетенцій у системі «освіта – ринок праці» дала змогу ідентифікувати ключові бар'єри інтеграції знань у практику працевлаштування: «складність трансферу знань», невідповідність здобутих компетенцій вимогам ринку праці та ризик неповної реалізації набутого людського капіталу (так зване «прослизання навичок»). З метою виявлення макроекономічних

закономірностей соціально-економічних трансформацій проведено порівняльний аналіз 28 досліджуваних країн (країн-членів ЄС та країн-кандидатів на вступ до ЄС) за три періоди (2011, 2016 і 2021 роки). Це дало змогу встановити як висхідні, так і низхідні тренди в окремих соціально-економічних сферах. Побудована кластерна модель (метод Ворда) дозволила виокремити п'ять груп країн за рівнем соціально-економічних трансформацій: кластер 1 (країни з розвиненими економіками та високим соціальним захистом); кластер 2 (країни з високорозвиненими соціальними системами та інноваціями); кластер 3 (країни з викликами економічного розвитку); кластер 4 (країни з активними економічними реформами); кластер 5 (країни з перехідною економікою та високою довірою до влади). Україна належить до п'ятого кластеру як держава, що активно впроваджує реформи та має потенціал для посилення соціально-економічного розвитку. Емпіричні результати конфірмативного факторного аналізу підтвердили домінуючу роль компонента «Освіта» у ланцюзі «освіта – міграція – ринок праці». Встановлено, що в ланцюзі наявні: сильний прямий зв'язок вищої освіти з міграційними процесами, помірний вплив освіти на ринок праці та опосередкований ефект поліпшення ситуації на ринку праці на зниження міграції. На основі адаптованої гравітаційної моделі виявлено чинники, що позитивно впливають на міграцію (стабільність фінансово-виробничої сфери, науково-технологічний прогрес і поліпшення соціальних умов), а також чинники, що впливають негативно (несприятлива демографічна ситуація та значна відстань між країнами). Здобуті результати слугують підґрунтям для моделювання міграційних процесів та формування ефективної соціально-економічної політики. Застосування адаптованої матриці Менделоу та стандартів взаємодії зі стейкхолдерами забезпечує цілісне бачення структури інтересів учасників, їхніх взаємозв'язків і відкриває можливості для формування стратегічно узгоджених напрямів співпраці в системі «освіта – ринок праці». Цей підхід слугує основою для оптимізації координації взаємодії учасників освітнього процесу та ринку праці в умовах соціально-економічних трансформацій. Емпіричне оцінювання взаємозв'язків між стейкхолдерами у сфері вищої освіти та ринку праці для запобігання трудовій еміграції, за допомогою використання моделі мережі цінності стейкхолдерів (Stakeholder Value Network, SVN) із використанням моделі Hub-and-Spoke та матриці структурних залежностей (Design Structure Matrix, DSM), дозволило здійснити комплексну ідентифікацію та ранжування ключових потоків цінностей між стейкхолдерами освітньої системи. До найбільш впливових потоків цінностей віднесено: освітній контент, фінансування, людські ресурси та репутаційні зв'язки. Проведений бенчмарк-аналіз на основі вивчення досвіду країн, що пережили збройні конфлікти або війни та стикалися з викликами у відновленні соціально-економічного розвитку, дозволив визначити ефективні підходи до формування програм освітньої реєміграції та трудової реінтеграції: залучення діаспори до економічного розвитку, фінансова підтримка повернення, розвиток програм перекваліфікації та відновлення інфраструктури. Це свідчить про універсальність таких підходів у подоланні наслідків військових конфліктів і міграційних криз та може бути корисним для формування стратегічних орієнтирів повоєнного відновлення України.

2. Socio-economic transformations are complex, multidimensional processes shaped by globalization challenges, technological progress, institutional change, and crisis events, notably the COVID-19 pandemic and the full-scale invasion of Ukraine. Based on bibliometric and cluster analyses, six conceptual domains of socio-economic transformation are identified: production–financial, international trade, innovation–technological, welfare–related, demographic, and governance–political. Google Trends data for 2019–2025 indicate rising public attention to lifelong learning, increasing interest in digital adaptation in education and employment, and growing demand for stable and legal employment opportunities abroad. A theoretical model of competence formation and transfer within the “education–labour market” system identifies key barriers to effective knowledge integration into employment, including the complexity of knowledge transfer, mismatches between acquired competencies and labour market requirements, and the risk of underutilization of human capital («skills spillover»). To uncover macroeconomic regularities, a comparative analysis of 28 countries (EU Member States and candidate countries) was conducted for 2011, 2016, and 2021. The results reveal both upward and downward trends across key socio-economic dimensions. A hierarchical cluster analysis (Ward’s method) distinguishes five country groups: Cluster 1 (advanced economies with high levels of social protection); Cluster 2 (countries with highly developed social

systems and strong innovation capacity); Cluster 3 (countries facing structural development challenges); Cluster 4 (countries undergoing active economic reforms); and Cluster 5 (transition economies characterized by relatively high levels of trust in government). Ukraine is classified within Cluster 5, reflecting its ongoing reform efforts and potential for strengthening socio-economic development. Empirical results from confirmatory factor analysis confirm the dominant role of the «Education» component within the «education–migration–labour market» nexus. Specifically, a strong direct relationship between higher education and migration is observed, alongside a moderate effect of education on labour market outcomes and an indirect effect whereby improvements in labour market conditions contribute to reduced migration. An adapted gravity model identifies factors that positively influence migration (financial and production stability, scientific and technological advancement, and improved social conditions), as well as those exerting a negative influence (adverse demographic trends and geographical distance). These findings provide a robust basis for modelling migration processes and informing evidence-based socio-economic policy. The application of an adapted Mendelow matrix, combined with stakeholder engagement standards, enables a comprehensive understanding of stakeholder interests and interdependencies, thereby facilitating the development of strategically aligned cooperation within the «education–labour market» system. This approach supports improved coordination among education and labour market actors in the context of ongoing socio-economic transformations. An empirical assessment of stakeholder interactions in higher education and the labour market, which aimed at mitigating labour emigration, was conducted using the Stakeholder Value Network (SVN) framework, in conjunction with the Hub-and-Spoke model and the Design Structure Matrix (DSM). This approach enables the systematic identification and prioritization of key value flows among stakeholders. The most influential flows include educational content, financial resources, human capital, and reputational linkages. A benchmark analysis of countries that have experienced armed conflict or war and faced challenges in post-crisis recovery identifies effective policy approaches to educational re-emigration and labour market reintegration. These include diaspora engagement in economic development, financial incentives for return, the expansion of reskilling and retraining programmes, and infrastructure reconstruction. The consistency of these approaches across different national contexts underscores their broader applicability and relevance for shaping Ukraine's post-war recovery strategy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Artyukhov A., Barvinok V., Rehak R., Matvieieva Y., Lyeonov S. Dynamics of interest in higher education before and during ongoing war: Google Trends Analysis. Knowledge and Performance Management. 2023. №7(1). P. 47–63
- Barvinok V. Y., Shcherbachenko V. O., Onopriyenko K. V. Theoretical patterns of socio-economic transformations to prevent forced migration of educators and students, and workforce losses. Actual Problems in Economics. 2024. №282. P. 14–23
- Barvinok V. Y., Shcherbachenko V. O., Onopriyenko K. V. Analysis of the economic basis and effectiveness of organizational measures implemented by various countries of the world for the functioning of the adult education system to restore the intellectual capital of the nation. Scientific Notes of Lviv University of Business and Law. 2024. №43. P. 13–22

- Mukhtarova N., Nurtazina R., Krawczyk D., Barvinok V., Vorontsova A., Vasić S., Vasylieva T. Interconnections in the education–migration–labor market chain in Central and Eastern Europe. *Business Perspectives*. 2024. №22(4). P. 470–486
- Barvinok V., Artyukhova N., Marci A., Polishchuk I., Vasylieva T. Structuring «education–migration–labour market» chain. *Scientific Bulletin of National Mining University*. 2023. № 6. P. 149–155
- Barvinok V., Pudło T. Formation of online content patterns of higher education based on trends to preserve intellectual capital quality decreasing in Ukraine during wartime. *Business Ethics and Leadership*. 2023. 7(2). P. 109–127
- Барвінок В., Воронцова А., Петрушенко Ю. Побудова теоретичної моделі формування та перерозподілу компетенцій у системі «освіта» – «ринок праці» та трансферу знань. *Вісник Сумського державного університету*. 2022. № 4. С. 168–176
- Воронцова А., Артюхов А., Барвінок В. Ідентифікація основних стейкхолдерів у системі освіти впродовж життя для запобігання трудовій еміграції. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2021. № 830(2121). С. 97–102
- Воронцова А., Барвінок В., Петрушенко Ю. Аналіз основних тенденцій, що спричиняють диспропорції на ринку праці. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 6(76). С. 69–76
- Duranowsk W., Petrushenko Y., Vorontsova A., Barvinok V. Analysis of factors influencing the dynamics of labor emigration: case study of Ukraine. *Mechanism of Economic Regulation*. 2020. № 2. P. 61–73
- Барвінок В. Сучасні тренди та проблеми ІТ-сектора в Україні: підготовка та міграція ІТ-фахівців. *Механізм регулювання економіки*. 2020. № 4. С. 90–102

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих; забезпечення економічного зростання країни

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U100114 0120U102001 0124U000545

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воронцова Анна Сергіївна
2. Anna Vorontsova

Кваліфікація: к. е. н., старший науковий співробітник, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0603-3869

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бальцерзак Адам ..
2. Adam Balcerzak

Кваліфікація: д.н, професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0352-1373

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вармінсько-Мазурський університет

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження: ul. Michała Oczapowskiego 2, Olsztyn, 10-719, Польща

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончарук Анатолій Григорович
2. Anatoliy Goncharuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9870-4679

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університетський коледж НЛА в Гімлеколлені

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження: Bergtoras vei 120, Kristiansand, 4633, Норвегія

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: 05fdt2q64

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ситницький Максим Васильович
2. Maksym Sytnytskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0452-0404

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яровенко Ганна Миколаївна

2. Hanna Yarovenko

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8760-6835

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Позовна Ірина Вікторівна

2. Iryna Pozovna

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1934-7031

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кубатко Олександр Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кубатко Олександр Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна